

Wmcz 2018

Over de Wet medezeggenschap cliënten
zorginstellingen 2018

LSR

LANDELIJK STEUNPUNT
MEDEZEGGENSCHAP

Het LSR is hét landelijk steunpunt op het gebied van (mede)zeggenschap. Koepelorganisatie van ruim 500 cliëntenraden in de gehandicapten- en curatieve sector. Verder biedt het LSR kwaliteitstoetsingen, trainingen en cliëntvertrouwenspersonen in curatieve- en gehandicaptenzorg, ggz, verslavingszorg, ouderenzorg, jeugdzorg en maatschappelijke opvang.

hetlsr.nl | kennisbank.hetlsr.nl

Inhoud

Medezeggenschap Wmcz 2018	4
1. Over de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018	6
Instellen cliëntenraad en medezeggenschapsregeling	8
Recht op (begrijpelijke) informatie	9
Rechten en plichten zorgaanbieder en cliëntenraad	10
2. Overzicht van verschillen	14
Adviesrechten	14
Instemmingsrechten versus verzwaaard adviesrechten	16
3. Procedures advies Wmcz 2018 en huidige Wmcz	18
4. Stappenplan medezeggenschapsregeling	22
5. Ondersteuning cliëntenraad	24
6. Aanbod ondersteuning LSR	27
7. Bijlage wettekst Wmcz 2018	28

Medezeggenschap Wmcz 2018

Medezeggenschap, inspraak en betrokkenheid van cliënten leiden tot beter bestuur en betere zorg en ondersteuning van de cliënt. Tot betere kwaliteit van zorg. De nieuwe Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen, de Wmcz 2018 sluit hier goed bij aan.

Het LSR is al vanaf 1994 betrokken bij de ontwikkeling van medezeggenschap van cliënten in zorginstellingen. In 1996 werd medezeggenschap wettelijk geregeld middels de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen, de Wmcz. Sinds die tijd adviseert en ondersteunt het LSR cliëntenraden en helpt mee om de medezeggenschap te ontwikkelen. De afgelopen tien jaar voerde het LSR actief lobby voor versterkte wetgeving. En die is er nu: de Wmcz 2018.

Deze brochure gaat over de Wmcz 2018. Er is een toelichting op de nieuwe wet. En een overzicht van de wijzigingen van de Wmcz 2018 ten opzichte van de huidige wet. Alles in heldere overzichten. Zodat u als cliëntenraad in de overgangperiode naar de implementatie van de Wmcz 2018 geïnformeerd aan de slag kunt. Heeft u daarbij advies nodig? Dan helpt het LSR u graag verder.

Voor al uw vragen kunt u terecht bij de helpdesk van het LSR

Deze is telefonisch bereikbaar op dinsdag en donderdag van 10:00 tot 16:00 uur op (030) 299 00 04. U kunt ook mailen naar helpdesk@hetlsr.nl
Of neem contact op met het secretariaat via (030) 293 76 64 of info@hetlsr.nl

De cliëntenraad behartigt binnen de instelling de gemeenschappelijke belangen van cliënten. Een cliëntenraad is een belangrijk adviesorgaan dat zich verdiept in het beleid van de organisatie, dat kijkt vanuit het perspectief van cliënten en het individuele ervaringsniveau van cliënten overstijgt. De Wmcz 2018 geeft cliëntenraden versterkt een stem in de organisatie.

Medezeggenschap als dialoog tussen het bestuur en de cliënten van de zorginstelling. Met als insteek het cliëntenperspectief. Door de stem van de cliënten, zowel individueel als collectief, als uitgangspunt te nemen. Zo ziet het LSR het. Een succesvolle medezeggenschap vraagt ieders investering. De wettelijke basis geldt hierbij als leidraad én draagt eraan bij dat medezeggenschap door de cliëntenraad een normbepalend uitgangspunt wordt.

Over de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018

Sinds 1996 vormt de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen de wettelijke basis voor medezeggenschap. Vanaf 2008 is gewerkt aan een vernieuwing van deze wet en versterking van de positie van cliëntenraden. Dit heeft vorm gekregen in de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 (Wmcz 2018).

Reikwijdte

De Wmcz 2018 gaat gelden voor alle zorgaanbieders die gehouden zijn aan de Wet kwaliteit, klachten en geschillen in de zorg (Wkkgz). Daaronder vallen aanbieders van zorg gefinancierd uit de Wet langdurige zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet (Zvw) of particulier gefinancierd. Met de invoering van de Wmcz 2018 wordt de Jeugdwet aangepast, zodat bepalingen uit de Wmcz 2018 ook voor jeugdhulpverleners en pleegzorgaanbieders zullen gelden. De Wmcz 2018 geldt niet voor aanbieders die zorg verlenen op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Aanbieders die zowel langdurige zorg als Wmo-ondersteuning bieden kunnen ervoor kiezen om voor alle cliënten de Wmcz 2018 te volgen. De reikwijdte van de Wmcz 2018 is verbreed naar de private zorg en eerstelijnszorg. De wet regelt dat bij amvb (algemene maatregel van bestuur) wordt bepaald op welke vormen van zorg of categorieën van instellingen deze wet niet van toepassing is.

Inspraak

Nieuw in de Wmcz 2018 is de verplichting voor zorginstellingen, waar cliënten langer dan een half jaar verblijven, om cliënten en hun vertegenwoordigers inspraak te geven over zaken die direct van invloed zijn op hun dagelijkse leven. Dit naast medezeggenschap via de cliëntenraad. Ook moet de zorgaanbieder aan cliënten aangeven wat hij met de uitkomsten doet. De cliëntenraad kan de informatie gebruiken bij zijn werk.

Handreiking en congres over inspraak

Het LSR stelt samen met andere cliëntenorganisaties en brancheorganisaties van zorgaanbieders een handreiking op voor het organiseren van inspraak van cliënten en cliëntvertegenwoordigers in de langdurige zorg. Eind 2019 zal ook een congres over de nieuwe Wmcz 2018 inclusief inspraak worden georganiseerd.

Toeziht

De Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd is belast met het toezicht op de naleving van:

- ✓ inspraak van cliënten en vertegenwoordigers in instellingen waar mensen langer dan zes maanden verblijven;
- ✓ de instelling van een cliëntenraad;
- ✓ het wel of niet opheffen van een cliëntenraad als dit wettelijk niet langer verplicht is. En dat bij opheffing de cliëntenraad nog drie maanden kan bestaan;
- ✓ het bindend voordrachtsrecht voor tenminste één lid van de raad van toezicht (of commissarissen);
- ✓ het instellen van een eigen commissie van vertrouwenslieden of aansluiting bij de Landelijke Commissie van Vertrouwenslieden.

Advies- en instemmingsrechten

Met de komst van de Wmcz 2018 worden sommige rechten en plichten uitgebreid. Zo geeft de Wmcz 2018 aan de cliëntenraad het recht op instemming. Dit vervangt het recht op verzaamd advies. Het betekent dat de cliëntenraad moet instemmen op een voorgenomen besluit van de zorgaanbieder, voordat de zorgaanbieder dit kan uitvoeren. Meer informatie hierover leest u verderop.

Gelaagdheid medezeggenschap

De Wmcz 2018 zorgt voor gelaagdheid in de medezeggenschap door:

- ✓ zorgaanbieders van langdurige zorg die meerdere locaties hebben verplicht te stellen meerdere cliëntenraden in te stellen, tenzij een representatieve groep cliënten of cliëntvertegenwoordigers daar actief van afziet of wanneer het niet redelijk is om voor de betreffende locatie(s) een cliëntenraad in te stellen.
- ✓ zorgaanbieders die niet onder de Wmcz 2018 vallen de mogelijkheid te bieden vrijwillig een cliëntenraad in te stellen waarop de wet van toepassing is.
- ✓ de verplichting voor zorgaanbieders van langdurige zorg om cliënten en hun vertegenwoordigers in de gelegenheid te stellen inspraak uit te oefenen in aangelegenheden die direct van invloed zijn op het dagelijks leven van cliënten.

De Wmcz 2018 kent meer rechten en plichten toe aan cliëntenraden binnen instellingen die gericht zijn op langdurig verblijf van cliënten.

De Wmcz 2018 maakt een onderscheid tussen de medezeggenschap in drie soorten instellingen:

De Wmcz 2018 is een kaderwet. Dit houdt in dat zorgaanbieder en cliëntenraad invulling geven aan de medezeggenschap en afspraken maken die passen bij de eigen situatie. De wet biedt verder alle ruimte voor zorgaanbieders om cliëntenraden meer rechten te geven en deze als 'bovenwettelijke' afspraken vast te leggen in de medezeggenschapsregeling.

Instellen cliëntenraad en medezeggenschapsregeling

Instellen cliëntenraad

De Wmcz 2018 bepaalt dat een zorgaanbieder een cliëntenraad moet instellen als er meer dan tien zorgmedewerkers werkzaam zijn. Voor bepaalde instellingen die ambulante zorg bieden geldt dat zij een cliëntenraad moeten oprichten wanneer er in de regel meer dan vijftientig medewerkers zorg verlenen. In een algemene maatregel van bestuur bij de Wmcz 2018, wordt nog geregeld voor welke eerstelijnszorgaanbieders de norm van vijftientig gesteld gaat worden. Het gaat bij het aantal zorgmedewerkers om het aantal 'natuurlijke personen' dat zorg verleent. Niet relevant is of zij parttime of fulltime werken, of in welk type dienstverband. Wanneer het aantal zorgverleners onder de grens komt, kan de zorgaanbieder ervoor kiezen de cliëntenraad te laten bestaan.

Medezeggenschapsregeling

In de medezeggenschapsregeling staan de volgende zaken:

- hoeveel leden de cliëntenraad heeft;
- hoe de leden benoemd worden en ontslagen kunnen worden;
- wie er lid kunnen worden;
- zittingsduur (hoe lang iemand in een cliëntenraad kan zitten);
- in geval van meerdere cliëntenraden, de verdeling van bevoegdheden tussen de (centrale) cliëntenraden;
- hoe de cliëntenraad op een begrijpelijke manier geïnformeerd wordt;
- hoe de cliëntenraad betrokken wordt bij:
 - wijziging van de doelstelling of de grondslag;
 - fusie of duurzame samenwerking;
 - overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel ervan;
 - ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing;*
 - selectie en benoeming van mensen die leidinggeven aan de zorgverlener.*

Het LSR stelt samen met brancheorganisaties een model-medezeggenschapsregeling op die zorgaanbieder en cliëntenraad kunnen gebruiken. Voor meer informatie zie pagina 22.

* Alleen in instellingen waar mensen langdurig verblijven

Recht op begrijpelijke informatie

Cliëntenraden hebben recht op alle informatie die zij nodig hebben voor hun werk. Op basis van zijn visie, doel, rollen en positie bepaalt een cliëntenraad wat hij doet en wat voor informatie daarvoor nodig is. Om invulling aan dit recht te geven, is het nodig dat de cliëntenraad over de juiste informatie van de zorgaanbieder beschikt. Ook voor cliëntenraden op locatie is het belangrijk om te beschikken over informatie die over de hele organisatie gaat. Bijvoorbeeld beleidsplannen waarvan de uitvoering op locatie plaatsvindt.

De zorgaanbieder moet ervoor zorgen dat de cliëntenraad de informatie krijgt die hij nodig heeft om goed te kunnen adviseren. Het gaat om informatie en over de advies- en instemmingsvraag. Wat begrijpelijk is, is verschillend per cliëntenraad. Voor iedere cliëntenraad moet de informatie en de advies- en instemmingsvraag van de zorgaanbieder duidelijk zijn. Dat geldt zowel voor de taal (geen ingewikkelde beleidstaal) als voor de inhoud (duidelijk verwoorden wat de vraag, het doel van de vraag en de effecten voor cliënten zijn).

Belangrijk is dat de cliëntenraad afspraken maakt met de zorgaanbieder welke informatie de raad wil krijgen en aangeeft wat de raad onder begrijpelijke informatie verstaat.

Rechten en plichten van de zorgaanbieder en de cliëntenraad

Hieronder staan in het kort belangrijke rechten en plichten vermeld. Voor volledige omschrijving en procedures zie artikelen in de Wmcz 2018.

Rechten en plichten zorgaanbieder	Rechten en plichten cliëntenraad
Medezeggenschapsregeling opstellen (met de cliëntenraden) en ter instemming voorleggen aan alle cliëntenraden van de zorgaanbieder	(Betrokken zijn bij opstellen medezeggenschapsregeling) Instemmingsrecht over vaststellen en wijzigen van de medezeggenschapsregeling De cliëntenraad moet een huishoudelijk reglement opstellen
Bij instellen van een cliëntenraad openbaarmaking vacatures. De cliëntenraad helpen bij werving nieuwe leden	Vacatures openbaar maken. Hulp krijgen bij werving nieuwe leden
Beschikbaar stellen van de voorzieningen die de raad nodig heeft. Instemming vragen over benoeming van onafhankelijk ondersteuner / ambtelijk secretaris voor de cliëntenraad	Beschikking krijgen over de voorzieningen die de raad nodig heeft. Instemmingsrecht over benoeming van onafhankelijk ondersteuner/ ambtelijk secretaris voor de cliëntenraad
Alle informatie geven die de raad nodig heeft op een manier die de raad begrijpt	Alle informatie krijgen die de raad nodig heeft en op een manier die hij begrijpt
Eenmaal per jaar informatie geven over het beleid van het afgelopen jaar en het komend jaar	Eenmaal per jaar informatie krijgen over het beleid van het afgelopen jaar en het komend jaar
Cliëntenraad helpen bij het ophalen van wensen en meningen van cliënten en cliëntvertegenwoordigers	Regelmatig wensen en meningen ophalen bij cliënten en cliëntvertegenwoordigers. Daarbij hulp krijgen van de zorgaanbieder
Cliëntenraad ondersteunen bij het informeren van hun achterban	Cliënten en cliëntvertegenwoordigers informeren over de werkzaamheden van de cliëntenraad en de resultaten daarvan. Daarbij hulp krijgen van de zorgaanbieder
Inspraak organiseren voor cliënten en cliëntvertegenwoordigers (alleen voor instellingen waar mensen langdurig verblijven)	De resultaten van inspraak betrekken bij de werkzaamheden van de cliëntenraad
Op tijd advies vragen over de onderwerpen die staan in artikel 7	Op tijd advies uitbrengen en de redenen voor dit advies aangeven
Een ongevraagd advies van de cliëntenraad behandelen volgens procedure in artikel 9	Ongevraagd adviseren over de onderwerpen die staan in artikel 7 en over andere onderwerpen die voor de cliënten van belang zijn
Op tijd instemming vragen over de onderwerpen die staan in artikel 8	Bij niet instemmen overlegt cliëntenraad tenminste eenmaal met zorgaanbieder, en deelt daarna zo snel mogelijk zijn beslissing (met redenen) mee
Een ongevraagd advies over een onderwerp dat valt onder instemmingsrecht (artikel 8) behandelen volgens artikel 9	Ongevraagd adviseren over onderwerpen die vallen onder instemmingsrecht (artikel 8)
Wettelijke procedures voor advies, instemming en ongevraagd advies volgen	Wettelijke procedures voor advies, instemming en ongevraagd advies volgen

Rechten en plichten zorgaanbieder	Rechten en plichten cliëntenraad
Vervangende toestemming vragen aan de commissie van vertrouwenslieden en daarna, indien nodig, in beroep bij de Ondernemingskamer	Een zaak voorleggen aan de commissie van vertrouwenslieden en daarna, indien nodig, in beroep bij de Ondernemingskamer
Vastleggen dat de cliëntenraad ten minste één bindende voordracht voor een lid van de raad van toezicht (of commissarissen) heeft	Bindende voordracht van ten minste één lid van de raad van toezicht (of commissarissen)
Raad van toezicht (of commissarissen) overlegt ten minste één keer per jaar met de cliëntenraad	Tenminste één keer per jaar overleggen met de raad van toezicht (of commissarissen)
Tenminste één keer per jaar de cliëntenraad informeren over wat de raad van toezicht (of commissarissen) heeft gedaan met de inbreng van de cliëntenraad	Tenminste één keer per jaar vernemen wat de raad van toezicht (of commissarissen) met de inbreng van de cliëntenraad heeft gedaan
Cliëntenraad opheffen of vrijwillig in stand houden wanneer het aantal zorgmedewerkers onder de benodigde 10 of 25 daalt (artikel 4)	Schriftelijke mededeling ontvangen over besluit om cliëntenraad op te heffen of vrijwillig in stand te houden wanneer aantal zorgmedewerkers onder de benodigde 10 of 25 daalt (artikel 4)
Cliëntenraad ontbinden als deze structureel tekort schiet in de belangenbehartiging (eerst in overleg en instemming vragen)	Overleg en instemmingsvraag ontvangen over voornemen om cliëntenraad te ontbinden

Adviesrecht

Cliëntenraden hebben adviesrecht over de volgende onderwerpen:

Adviesrecht (artikel 7 lid 1 Wmcz 2018)	Langdurig verblijf	24-uurs zorg	Ambulante zorg
Wijziging doelstelling of grondslag	✓	✓	✓
Fusie of duurzame samenwerking	✓	✓	✓
(Gedeeltelijke) overdracht zeggenschap in zorg	✓	✓	✓
(Gedeeltelijke) beëindiging of uitbreiding zorgverlening	✓	✓	✓
Wijziging organisatie van zorgverlening	✓	✓	✓
Profielschets raad van toezicht (of commissarissen)	✓	✓	✓
Vaststelling begroting en jaarrekening	✓	✓	✓
Huisvestingsbeleid, ingrijpende verbouwing, nieuwbouw en verhuizing	✓		
Selectie en benoeming leidinggevenden van zorgverleners	✓		

Cliëntenraden in de geestelijke gezondheidszorg krijgen er op basis van de Wet verplichte ggz (Wvggz) ingaande per 1 januari 2020 nog twee adviesrechten bij:

- ✓ over het beleidsplan over de toepassing van de Wet verplichte ggz;
- ✓ over het aanwijzen van de geneesheer-directeur.

Cliëntenraden in de psychogeriatric en de verstandelijk gehandicaptenzorg krijgen er op basis van de Wet zorg en dwang (Wzd) ingaande per 1 januari 2020 één adviesrecht bij:

- ✓ over het aanwijzen van de Wzd-functionaris.

Instemmingsrecht

Clëntenraden hebben instemmingsrecht over de volgende onderwerpen:

Instemmingsrecht (artikel 8 lid 1 Wmcz 2018)	Langdurig verblijf	24-uurs zorg	Ambulante zorg
Medezeggenschapsregeling	✓	✓	✓
Klachtenregeling	✓	✓	✓
Voor cliënten geldende regelingen	✓	✓	✓
Profielschets klachtenfunctionaris	✓	✓	✓
Procedure zorgplannen	✓	✓	✓
Algemeen beleid: - kwaliteit - veiligheid - hygiëne	✓	✓	✓
Toelatings- en ontslagbeleid cliënten	✓	✓	✓
Algemeen beleid: - voeding - geestelijke verzorging - recreatie en ontspanning - maatschappelijke bijstand	✓	✓	
Sociaal plan bij verbouwing, nieuwbouw of verhuizing	✓		
Inrichting ruimtes zorgverlening bij: - verbouwing - nieuwbouw - verhuizing	✓		
Selectie en benoeming onafhankelijke ondersteuning	✓	✓	✓

2

Overzicht van verschillen

Dit overzicht geeft weer hoe de onderwerpen voor advies en instemming in de Wmcz 2018 verschillen van het advies en verzaamd advies in de huidige Wmcz.

Adviesrechten

Wmcz 2018 (artikel 7 lid 1 Wmzc 2018)	Huidige Wmcz (artikel 3 lid 1, a tot en met h)	Toelichting
Wijziging doelstelling of grondslag	Wijziging doelstelling of grondslag	Deze staan in de statuten van de organisatie
Fusie of duurzame samenwerking	Aangaan van een concentratie zoals beschreven in de Mededingingswet of aangaan/verbreken duurzame samenwerking	Indertijd is het woord fusie in de huidige Wmcz vervangen door het aangaan van een concentratie zoals in de Mededingingswet staat. In de Wmcz 2018 staat nu weer fusie
Overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel ervan	Overdragen van de zeggenschap	Nieuw is dat het moet gaan over de zorg zelf. Andere onderdelen van de zorgaanbieder, zoals vastgoed vallen er niet onder
Gehele of gedeeltelijke beëindiging of uitbreiding van de zorgverlening	Belangrijke inkrimping, uitbreiding of andere wijziging van de werkzaamheden. Algemeen beleid op het gebied van gezondheid	Adviesrecht specifiek gericht op zorgverlening
Belangrijke wijziging in de organisatie van de zorgverlening	Belangrijke wijziging in de organisatie	Het adviesrecht in de Wmcz 2018 beperkt zich tot de organisatie van de zorgverlening. Wijzigingen in andere onderdelen van de organisatie vallen buiten het adviesrecht

Wmcz 2018 (artikel 7 lid 1 Wmzc 2018)	Huidige Wmcz (artikel 3 lid 1, a tot en met h)	Toelichting
Profielschets voor de benoeming van de leden van de raad van toezicht en de raad van bestuur	Benoemen van de hoogste leidinggeevenden van de instelling	Nieuw is het adviesrecht over het profiel voor leden van de raad van toezicht en de raad van bestuur. In de langdurige zorg moet bovendien in de medezeggenschapsregeling staan hoe de cliëntenraad betrokken wordt bij de voorbereiding van de selectie en de benoeming van personen die leiding geven aan zorgmedewerkers
Vaststelling van begroting en jaarrekening van de instelling	Begroting en jaarrekening	
Algemeen huisvestingsbeleid, ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing in instellingen waar mensen verblijven	Gehele of een gedeeltelijke opheffing, verhuizing of ingrijpende verbouwing	Dit adviesrecht geldt alleen voor cliëntenraden van instellingen waar cliënten langdurig verblijven. Andere zorgaanbieders en cliëntenraden kunnen dit adviesrecht als bovenwettelijk recht opnemen in de medezeggenschapsregeling. In de Wmcz 2018 verdwijnt het adviesrecht over de gehele of gedeeltelijke opheffing van de instelling (locatie). Nieuw is het adviesrecht over huisvestingsbeleid en nieuwbouw
Selectie en benoeming van personen die leiding geven aan zorgverleners van cliënten in een instelling waar cliënten langdurig verblijven	Belasten van leidinggeevenden van een onderdeel van de instelling waar cliënten langdurig verblijven	In de huidige wet hebben cliëntenraden een verzaamd adviesrecht bij leidinggeevenden van onderdelen waar mensen wonen. In de Wmcz 2018 is dit een gewoon adviesrecht. Daarnaast moet in de medezeggenschapsregeling staan hoe de cliëntenraad betrokken wordt bij de (voorbereiding van) selectie en benoeming

Cliëntenraden in de geestelijke gezondheidszorg krijgen er op basis van de Wet verplichte ggz (Wvvggz) ingaande per 1 januari 2020 nog twee adviesrechten bij:

- ✓ over het beleidsplan over de toepassing van de Wet verplichte ggz;
- ✓ over het aanwijzen van de geneesheer-directeur.

Cliëntenraden in de psychogeriatric en de verstandelijk gehandicaptenzorg krijgen er op basis van de Wet zorg en dwang (Wzd) ingaande per 1 januari 2020 één adviesrecht bij:

- ✓ over het aanwijzen van de Wzd-functionaris.

Instemmingsrechten versus verzaard adviesrechten

Wmcz 2018 (artikel 8 lid 1 Wmzc 2018)	Huidige Wmcz (artikel 3 lid 1, i tot en met m)	Toelichting
Medezeggenschapsregeling	Instellingsbesluit	De medezeggenschapsregeling vervangt het instellingsbesluit en bevat enkele nieuwe onderdelen, zoals het organiseren van gelaagde medezeggenschap en afspraken over het aanleveren van begrijpelijke informatie aan de cliëntenraad
Klachtenregeling	Klachtenregeling	
Voor cliënten geldende regelingen	Voor cliënten geldende regelingen	Voorbeelden zijn: waskostenregeling, parkeertarieven enzovoort
Profielschets klachtenfunctionaris	Aanwijzen van personen die klachten behandelen	Nieuw in de Wmzc 2018 is het instemmingsrecht over het profiel van de klachtenfunctionaris
Procedure voor het opstellen en bespreken van zorgplannen	Voor cliënten geldende regelingen	Dit onderwerp is nieuw in de Wmcz 2018. Onder de huidige Wmcz valt dit onderwerp onder het verzaard adviesrecht als een voor cliënten geldende regeling
Algemeen beleid over: - kwaliteit - veiligheid - hygiëne	Systematische bewaking, beheersing en verbetering van de kwaliteit. Algemeen beleid over: - veiligheid - hygiëne	Het verzaard adviesrecht over het kwaliteitssysteem wordt in de Wmzc 2018 vervangen door een instemmingsrecht over algemeen beleid over kwaliteit. Het begrip 'kwaliteit' is vooralsnog niet nader omschreven of begrensd. In de Wmzc 2018 staat algemeen beleid over gezondheid niet specifiek genoemd, maar kan gezien worden als onderdeel van het algemene kwaliteitsbeleid

Wmcz 2018 (artikel 8 lid 1 Wmzc 2018)	Huidige Wmcz (artikel 3 lid 1, i tot en met m)	Toelichting
Toelatings- en ontslagbeleid	Toelatings- en ontslagbeleid (adviesrecht)	Toelatings- en ontslagbeleid van cliënten wordt in de Wmcz 2018 uitgebreid naar instemmingsrecht
Algemeen beleid over: - voeding - geestelijke verzorging - recreatie en ontspanning - maatschappelijke bijstand in instellingen met 24-uurs zorg	Algemeen beleid over: - voeding - geestelijke verzorging - recreatie en ontspanning - maatschappelijke bijstand	In de Wmcz 2018 hebben alleen cliëntenraden in instellingen waar mensen zijn opgenomen, zoals ziekenhuizen, revalidatie en woonlocaties, dit instemmingsrecht. Voor cliëntenraden van ambulante zorg vervalt dit recht
Sociaal plan bij: - verbouwing - nieuwbouw - verhuizing in instellingen waar mensen langdurig verblijven	Voor cliënten geldende regeling	Het instemmingsrecht over het sociaal plan geldt alleen voor cliëntenraden van instellingen waar mensen langdurig verblijven. Cliëntenraden van andere instellingen kunnen over een sociaal plan adviseren op basis van het instemmingsrecht over voor cliënten geldende regelingen
Inrichten van ruimtes die gebruikt worden voor de zorgverlening bij: - verbouwing - nieuwbouw - verhuizing		Dit is een nieuw onderwerp en geldt alleen voor cliëntenraden in instellingen waar mensen langdurig verblijven. Cliëntenraden van andere instellingen kunnen dit adviesrecht als bovenwettelijk recht laten opnemen in de medezeggenschapsregeling
Selectie en benoeming van personen die de cliëntenraad onafhankelijke ondersteuning zullen verlenen		Selectie en benoeming van personen die de cliëntenraad onafhankelijke ondersteuning zullen verlenen. Onder ondersteuning kan bijvoorbeeld een ambtelijk secretaris of coach/ondersteuner worden verstaan. Belangrijk is de toevoeging onafhankelijk

3

Procedures advies Wmcz 2018 en huidige Wmcz

Hieronder worden de procedures voor advies, instemming, verzaamd advies en ongevraagd advies beschreven. In het overzicht staan de verschillen tussen de Wmcz 2018 en de huidige Wmcz.

Adviesprocedure (Wmcz 2018 en huidige Wmcz)

De procedure voor gevraagd en ongevraagd advies is dezelfde.

	Wmcz 2018 (artikel 7 lid 2 tot en met 5)	Huidige Wmcz (artikel 4 lid 1 en 3)	Toelichting
1	Zorgaanbieder vraagt advies op een tijdstip dat ervoor zorgt dat de cliëntenraad genoeg tijd heeft om zich een goed oordeel te kunnen vormen en dat het advies van invloed kan zijn op het te nemen besluit	Zorgaanbieder vraagt advies op een tijdstip dat ervoor zorgt dat het advies van invloed kan zijn op het te nemen besluit	In de Wmcz 2018 is toegevoegd dat cliëntenraden de tijd moeten hebben om tot een goed oordeel/advies te kunnen komen
2	De cliëntenraad geeft binnen een redelijke termijn een advies met redenen		In de huidige Wmcz zijn hieraan geen eisen gesteld
3	Wil de zorgaanbieder het schriftelijk advies niet volgen, moet hij eerst overleggen met de cliëntenraad	Wil de zorgaanbieder het schriftelijk advies niet volgen, moet hij eerst overleggen met de cliëntenraad	
4	Na een schriftelijk advies, deelt de zorgaanbieder zijn besluit schriftelijk mee. Wanneer hij geheel of gedeeltelijk afwijkt van het advies geeft hij hiervoor de redenen	Na een schriftelijk advies, deelt de zorgaanbieder zijn besluit schriftelijk mee. Wanneer hij geheel of gedeeltelijk afwijkt van het advies geeft hij hiervoor de redenen	

Procedure voor instemming (Wmcz 2018) en verzwaard advies (huidige Wmcz)

	Wmcz 2018 (artikel 8 lid 2 tot en met 8)	Huidige Wmcz (artikel 4)	Toelichting
1	Zorgaanbieder legt het voorgenomen besluit voor op een tijdstip dat ervoor zorgt dat de cliëntenraad genoeg tijd heeft om zich een goed oordeel te kunnen vormen	Zorgaanbieder vraagt verzwaard advies op een tijdstip dat ervoor zorgt dat het advies van invloed kan zijn op het te nemen besluit	
2	Wanneer de cliëntenraad niet wil instemmen met het voorgenomen besluit moet hij eerst ten minste eenmaal met de zorgaanbieder overleggen	Wanneer de zorgaanbieder het verzwaard advies niet wil volgen, moet hij eerst met de cliëntenraad overleggen	De eis om overleg te voeren ligt in de Wmcz 2018 bij de cliëntenraad en vindt plaats voordat de raad meedeelt dat hij niet instemt
3	De cliëntenraad deelt zijn beslissing zo spoedig mogelijk schriftelijk mee. Wanneer hij niet instemt met het voorgenomen besluit geeft hij daar de redenen voor		In de Wmcz 2018 moet de cliëntenraad zo spoedig mogelijk laten weten of hij instemt. Dit moet zich wel verhouden tot genoeg tijd om je een goed oordeel te vormen. De raad moet de redenen geven wanneer hij niet instemt
4	Na de beslissing van de cliëntenraad geeft de zorgaanbieder zo snel mogelijk zijn reactie	Na een schriftelijk verzwaard advies deelt de zorgaanbieder zijn besluit schriftelijk mee	In de Wmcz 2018 moet de zorgaanbieder zowel bij het instemmen door de cliëntenraad als het onthouden van instemming reageren
5	Wanneer de cliëntenraad niet heeft ingestemd met een voorgenomen besluit kan de zorgaanbieder de commissie van vertrouwenslieden toestemming vragen om het besluit alsnog te nemen	Wanneer de zorgaanbieder een verzwaard advies niet of gedeeltelijk wil volgen, kan hij de commissie van vertrouwenslieden toestemming vragen om het besluit te nemen	Een besluit nemen is bij het onthouden van instemming of het niet volgen van het verzwaard advies alleen mogelijk na toestemming van de commissie van vertrouwenslieden

	Wmcz 2018 (artikel 8 lid 2 tot en met 8)	Huidige Wmcz (artikel 4)	Toelichting
6	De commissie van vertrouwenslieden geeft de zorgaanbieder toestemming wanneer: <ul style="list-style-type: none"> - de beslissing van de cliëntenraad om geen instemming te geven onredelijk is - het voorgenomen besluit noodzakelijk is om zwaarwegende redenen 	De commissie van vertrouwenslieden stelt de zorgaanbieder in het gelijk wanneer hij <ul style="list-style-type: none"> - rekening heeft gehouden met de betrokken belangen - en het op grond daarvan redelijk is dat hij het besluit neemt 	In de Wmcz 2018 toetst de commissie van vertrouwenslieden op de redelijkheid van het onthouden van de instemming van de cliëntenraad. In de huidige wet toetst de commissie van vertrouwenslieden op de redelijkheid van het voorgenomen besluit
7	Een besluit dat zonder de instemming van de cliëntenraad wordt genomen of zonder toestemming van de commissie van vertrouwenslieden is nietig	Een besluit dat zonder de instemming van de cliëntenraad wordt genomen of zonder toestemming van de commissie van vertrouwenslieden is nietig	Een beroep op de nietigheid moet schriftelijk en binnen een maand worden gedaan
8		Na een schriftelijk verzwaard advies deelt de zorgaanbieder zijn besluit schriftelijk mee	In de Wmcz 2018 is de verplichting om het besluit schriftelijk mee te delen niet meer opgenomen

Procedure ongevraagd advies over instemmings-onderwerpen (Wmcz 2018) en bij ongevraagd verzwaard advies (huidige Wmcz)

Let op: het gaat hier om ongevraagd advies over instemmings-onderwerpen.

De procedure ongevraagd advies bij andere onderwerpen staat op pagina 18.

	Wmcz 2018 (artikel 9)	Huidige Wmcz (artikel 3 lid 3 en artikel 4)	Toelichting
1	De cliëntenraad brengt ongevraagd advies uit over een onderwerp dat onder instemming valt	De cliëntenraad brengt ongevraagd verzwaard advies uit	
2	Wanneer de zorgaanbieder het advies niet wil volgen, moet hij eerst met de cliëntenraad overleggen	Wanneer de zorgaanbieder het verzwaard advies niet wil volgen, moet hij eerst met de cliëntenraad overleggen	
3	Wanneer de zorgaanbieder besluit een ongevraagd advies over een instemmings-onderwerp niet op te volgen: - kan de cliëntenraad de commissie van vertrouwenslieden vragen om te bepalen dat het advies moet worden uitgevoerd - kan de instelling de commissie van vertrouwenslieden vragen het besluit te bevestigen	Wanneer de zorgaanbieder een verzwaard advies niet wil volgen, kan hij de commissie van vertrouwenslieden om toestemming vragen	In de Wmcz 2018 is de toetsing door de commissie van vertrouwenslieden bij ongevraagde instemming minder zwaar dan bij gevraagde instemming
4	De commissie van vertrouwenslieden bepaalt of het redelijk is dat de zorgaanbieder het advies niet of gedeeltelijk niet wil volgen. Ook bepaalt zij welk deel van een advies uitgevoerd moet worden en wanneer daarmee begonnen moet worden	De commissie van vertrouwenslieden stelt de zorgaanbieder in het gelijk wanneer hij - rekening heeft gehouden met de betrokken belangen - en het op grond daarvan redelijk is dat hij het besluit neemt	In de Wmcz 2018 is opgenomen dat de commissie van vertrouwenslieden kan bepalen welke delen van een advies uitgevoerd moeten worden en wanneer de zorgaanbieder daarmee moet beginnen

4

Stappenplan medezeggenschapsregeling

Medezeggenschapsregeling

Op basis van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 (Wmcz 2018) moeten zorgaanbieders een medezeggenschapsregeling voor de (centrale) cliëntenraden opstellen. De medezeggenschapsregeling komt in de plaats van het huidige instellingsbesluit.

Voor een aantal besluiten waarvoor een adviesrecht is geregeld, geldt de wettelijke verplichting dat in de medezeggenschapsregeling moet worden geregeld op welke wijze de cliëntenraad wordt betrokken bij de voorbereiding van het besluit. Ook afspraken over extra bevoegdheden worden vastgelegd in de medezeggenschapsregeling. De medezeggenschapsregeling kan pas worden vastgesteld nadat betrokken cliëntenraden ermee hebben ingestemd. De zorginstelling brengt vervolgens de medezeggenschapsregeling op een daarvoor geschikte wijze onder de aandacht van cliënten en hun vertegenwoordigers.

Het LSR is met de brancheorganisaties van zorgaanbieders in de curatieve zorg en de gehandicaptenzorg in overleg om model-medezeggenschapsregelingen en model-bekostigingsregelingen tot stand te brengen die cliëntenraden en bestuurders kunnen gebruiken bij het opstellen van de medezeggenschapsregeling.

Stap 1

Inventariseren onder de cliëntenraden of zij bij het opstellen proactief of afwachtend willen zijn.

Stap 2

De cliëntenraden en de zorgaanbieder maken afspraken over de wijze waarop de medezeggenschapsregeling tot stand komt. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- de (centrale) cliëntenraden komen met een voorstel met of zonder extra ondersteuning;
- de zorgaanbieder komt met een voorstel;
- de cliëntenraden en zorgaanbieder maken samen een voorstel. Met of zonder extra ondersteuning.

Stap 3

Na bepaling in stap 2 gaan de cliëntenraden aan de slag hoe zij over willen gaan tot de invulling van de medezeggenschapsregeling. Dit kan bijvoorbeeld door het instellen van een werkgroep waarin cliëntenraden vertegenwoordigd zijn. Stap 3 kan het beste gemaakt worden via een startbijeenkomst waar alle cliëntenraden aanwezig zijn.

Stap 4

De werkgroep inventariseert bij de cliëntenraden:

- welke bevoegdheden de cliëntenraden nu hebben op basis van de huidige Wmcz;
- hoe de verdeling van bevoegdheden tussen cliëntenraden en centrale cliëntenraad is en of aanpassingen noodzakelijk/wenselijk zijn;
- welke bevoegdheden er op basis van de Wmcz 2018 bij kunnen komen;
- welke bevoegdheden er op basis van de Wmcz 2018 af zouden kunnen gaan;
- welke extra bevoegdheden bovenwettelijk worden toegekend aan de cliëntenraad;
- welke middelen en voorzieningen de raden hebben en welke zij nodig hebben;
- wat de raden onder begrijpelijke informatie verstaan.

Stap 5

De werkgroep legt de inventarisatie voor aan de cliëntenraden met de vraag wat zij opgenomen willen zien in de medezeggenschapsregeling. Hierbij gaat het onder andere om bevoegdheden, verdeling van bevoegdheden en middelen.

Stap 6

Op basis van de reacties maakt de werkgroep eventueel samen met de zorgaanbieder een concept medezeggenschapsregeling.

Stap 7

De werkgroep legt de concept medezeggenschapsregeling voor aan de cliëntenraden.

Stap 8

Wanneer de cliëntenraden het eens zijn, leggen deze de concept medezeggenschapsregeling voor aan de zorgaanbieder of bespreken deze met de zorgaanbieder.

Stap 9

Wanneer zorgaanbieder en cliëntenraden het eens zijn, wordt de medezeggenschapsregeling vastgesteld.

Niet eens?

Zijn zorgaanbieder en cliëntenraden het niet eens, dan kunnen stap 10 en stap 11 worden gevolgd.

Stap 10

Wanneer zorgaanbieder en cliëntenraden het niet eens kunnen worden, legt de zorgaanbieder de concept medezeggenschapsregeling voor aan de commissie van vertrouwenslieden. Zorgaanbieder en betrokken cliëntenraden kunnen dit ook samen doen. De commissie doet uitspraak.

Stap 11

Wanneer zorgaanbieder of cliëntenraden het niet eens zijn met de uitspraak kunnen zij in beroep bij de Ondernemingskamer.

5

Ondersteuning cliëntenraad

Facilitering cliëntenraad

De Wmcz 2018 heeft specifiek aandacht voor facilitering van de cliëntenraad door extra aandacht te geven aan het toekennen van middelen ter ondersteuning. Belangrijk, omdat leden van de cliëntenraden vrijwillig hun werk doen in een professionele omgeving. In de Wmcz 2018 staat dat de cliëntenraad recht heeft op onafhankelijke ondersteuning. Dat kan een ondersteuner zijn (soms coach-ondersteuner genoemd) of een ambtelijk secretaris. Het gaat om iemand die de cliëntenraad helpt bij zijn activiteiten. Dit kan op verschillende manieren.

Vormen van ondersteuning zijn:

- secretariële ondersteuning. Maken van agenda's en verslagen;
- inhoudelijke ondersteuning. Informeren op het gebied van de Wmcz en de zorg en adviseren over mogelijkheden zodat de raad goede besluiten kan nemen;
- organisatorische ondersteuning. Plannen en mede-organiseren van de activiteiten van de raad; procesmatige ondersteuning. In de gaten houden van wat er wanneer door wie moet gebeuren;
- coachende ondersteuning. Individuele leden begeleiden bij hun ontwikkeling. De ondersteuner voert zijn taken enkel in opdracht van de cliëntenraad uit.

Onafhankelijkheid

Het is van belang dat de ondersteuning van de cliëntenraad onafhankelijk is. Dat betekent dat de persoon die de cliëntenraad ondersteunt professioneel onafhankelijk gepositioneerd is ten opzichte van de organisatie.

Uren ondersteuning

Het minimum aantal uren ondersteuning dat wordt geboden voor een cliëntenraad is afhankelijk van verschillende factoren, zoals:

- het soort cliëntenraad;
- de samenstelling van de raad;
- de werkwijze van de raad;
- de activiteiten, waaronder vergaderingen van de raad;
- de vormen van ondersteuning die de raad nodig heeft.

Afspraken over ondersteuning

Het is belangrijk dat cliëntenraad en zorgaanbieder de afspraken die zij maken over de ondersteuning schriftelijk vastleggen. Dit zijn afspraken over:

- profiel en positionering van de ondersteuner;
- taakgebieden waarop de ondersteuner actief is;
- aantal uren;
- werving, selectie en aanstelling;
- beoordeling functioneren;
- schorsing en ontslag.

De afspraken kunnen als bijlage van de medezeggenschapsregeling worden opgenomen.

“Het LSR zorgt dat u het beste haalt uit medezeggenschap. Vanuit het perspectief van de cliënt. Met oog voor dialoog met de omgeving.”

6

Aanbod ondersteuning LSR

Informatie over de Wmcz 2018

Op www.hetlsr.nl is een speciale pagina met actuele- en achtergrondinformatie over de Wmcz 2018.

Trainingen en bijeenkomsten

Op hetlsr.nl/medezeggenschap/cursussen/agenda/ staat ons actuele aanbod voor trainingen en bijeenkomsten met een open inschrijving.

Tip! Het LSR organiseert regelmatig een basiscursus medezeggenschap. Deze cursus is geschikt voor mensen die nieuw zijn in de cliëntenraad of hun kennis willen actualiseren.

Maatwerktraining Wmcz 2018

Onze adviseurs komen graag bij u op locatie om een training of voorlichtingsbijeenkomst te geven over de Wmcz 2018. Neem contact op met het LSR om de mogelijkheden te bespreken.

Advies medezeggenschap of inspraak

Het LSR kan u op maat adviseren of ondersteuning bieden. Bijvoorbeeld bij het (opnieuw) inrichten van de medezeggenschapsstructuur. Of het regelen van inspraak conform de Wmcz 2018.

Ondersteuners en ambtelijk secretarissen

Het LSR biedt onafhankelijke ondersteuning aan cliëntenraden. Dit kan door het inhuren van een extern ondersteuner of ambtelijk secretaris. Deze is onafhankelijk en kan geen opdrachten krijgen van de zorgaanbieder. Voor intern ondersteuners biedt het LSR netwerkbijeenkomsten en intervisie.

Kennisbank

In de Kennisbank medezeggenschap cliëntenraden kennisbank.hetlsr.nl staan artikelen, handleidingen, voorbeeldmaterialen op het gebied van wetgeving (Wmcz) en de praktijk van cliëntenraden. De komende tijd worden de materialen aangepast aan de Wmcz 2018.

Vragen? Neem contact op met de helpdesk van het LSR

Deze is telefonisch bereikbaar op dinsdag en donderdag van 10:00 tot 16:00 uur op (030) 299 00 04.
Of mail naar helpdesk@hetlsr.nl.

Voor bij het LSR aangesloten cliëntenraden zijn er gratis bijeenkomsten en informatiemateriaal. U heeft toegang tot de gehele Kennisbank. Ook kunt u advies krijgen via de helpdesk. Verder kunt u tegen betaling van een gereduceerd tarief cursussen volgen of een adviestraject doen. Wij nemen graag de tijd om met u tot een passend aanbod te komen. Neemt u daarvoor contact op met de helpdesk, info@hetlsr.nl of 030 293 76 64.

7

Bijlage wettekst Wmcz 2018

Wet van 22 mei 2019, houdende nieuwe bepalingen met betrekking tot de medezeggenschap van cliënten in zorginstellingen (Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo, Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de medezeggenschap van cliënten in zorginstellingen te versterken en daartoe een nieuwe Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen vast te stellen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALING

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. cliënt: een natuurlijke persoon ten behoeve van wie een instelling werkzaam is;
- b. commissie van vertrouwenslieden: een commissie als bedoeld in artikel 14;
- c. instelling: een instelling als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg;
- d. medezeggenschapsregeling: een regeling als bedoeld in artikel 3;
- e. Onze Minister: Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport;
- f. zorg: zorg als bedoeld bij of krachtens de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg.

2. Bij algemene maatregel van bestuur wordt bepaald op welke vormen van zorg of categorieën van instellingen, gezien de wijze waarop de zorg wordt verleend, het doel van de zorg of de relatie tussen de cliënt en de instelling, deze wet niet van toepassing is.

HOOFDSTUK II INSPRAAK

Artikel 2

1. De instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven, stelt haar cliënten en hun vertegenwoordigers in de gelegenheid inspraak uit te oefenen in aangelegenheden die direct van invloed zijn op het dagelijks leven van de cliënten.

2. De instelling informeert de desbetreffende cliënten alsmede hun vertegenwoordigers over hetgeen zij heeft gedaan met de resultaten van de inspraak.

HOOFDSTUK III CLIËNTENRADEN

Artikel 3

1. Een instelling stelt een cliëntenraad in die binnen het kader van de doelstellingen van de instelling in het bijzonder de gemeenschappelijke belangen van de betrokken cliënten behartigt, indien:
 - a. bij de instelling, niet zijnde een instelling als bedoeld in onderdeel b, in de regel meer dan tien natuurlijke personen zorg verlenen;
 - b. bij de instelling waarin cliënten niet gedurende ten minste een etmaal kunnen verblijven en die bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen zorg verleent, in de regel meer dan vijftwintig natuurlijke personen zorg verlenen.
2. De instelling regelt na overleg met de cliëntenraad of, indien er geen cliëntenraad is ingesteld of deze niet functioneert, na overleg met een representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers dan wel met een representatief te achten organisatie van cliënten, in een medezeggenschapsregeling schriftelijk het aantal leden van een cliëntenraad, de wijze van benoeming en ontslag, welke personen tot lid kunnen worden benoemd en de zittingsduur van de leden. Deze regeling is zodanig dat een cliëntenraad redelijkerwijze representatief kan worden geacht voor de betrokken cliënten en redelijkerwijze in staat kan worden geacht hun gemeenschappelijke belangen te behartigen.
3. In de medezeggenschapsregeling wordt tevens geregeld op welke wijze een cliëntenraad wordt betrokken bij de voorbereiding van een besluit inzake:
 - a. een wijziging van de doelstelling of de grondslag van de instelling;
 - b. een fusie of duurzame samenwerking waarbij de instelling is betrokken;
 - c. een overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel daarvan;
 - d. een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven, en
 - e. de selectie en benoeming van personen die leiding geven aan degenen die zorg verlenen aan cliënten, indien het een instelling betreft die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven.
4. Onverminderd het eerste lid kan een instelling meerdere cliëntenraden instellen. Indien een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven of die bij cliënten thuis zorg laat verlenen, meerdere locaties in stand houdt, is deze instelling verplicht om voor elk van die locaties een cliëntenraad in te stellen, tenzij een voor zo een locatie representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers heeft aangegeven hier geen behoefte aan te hebben of dit in redelijkheid voor een of meer van die locaties niet aangewezen is.
5. Er kan een centrale cliëntenraad worden ingesteld. Een centrale cliëntenraad is een cliëntenraad in de zin van deze wet.
6. Indien meerdere cliëntenraden worden ingesteld, worden de taken en bevoegdheden van iedere cliëntenraad in een medezeggenschapsregeling geregeld, waarbij aan een cliëntenraad die de belangen van de cliënten op een bepaalde locatie behartigt in elk geval de taken en bevoegdheden worden toegekend met betrekking tot aangelegenheden die specifiek de cliënten op die locatie raken. De in artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel a, geregelde bevoegdheid van een cliëntenraad om in te stemmen met de medezeggenschapsregeling kan niet aan een andere cliëntenraad worden overgedragen.
7. In de medezeggenschapsregeling wordt geregeld hoe wordt bewerkstelligd dat de voor het vervullen van de taak van de cliëntenraad benodigde informatie wordt verstrekt op een zodanige wijze dat deze voor de cliëntenraad begrijpelijk is.
8. De instelling stelt de cliëntenraad in de gelegenheid om een vacature voor die raad op een daarvoor geschikte wijze onder de aandacht te brengen van de cliënten en hun vertegenwoordigers en helpt hem daar desgevraagd bij.
9. De instelling brengt de medezeggenschapsregeling, alsmede een wijziging daarvan, op een daarvoor geschikte wijze onder de aandacht van de cliënten en hun vertegenwoordigers.

Artikel 4

1. Indien het aantal natuurlijke personen die in de regel bij een instelling zorg verlenen, daalt beneden het aantal waarbij de instelling ingevolge artikel 3, eerste lid, een cliëntenraad dient in te stellen, deelt de instelling aan de cliëntenraad, de cliënten en hun vertegenwoordigers schriftelijk of elektronisch mede of hij de cliëntenraad vrijwillig in stand zal houden dan wel de cliëntenraad zal ontbinden. In het geval van ontbinding, houdt de instelling de cliëntenraad in stand gedurende ten minste drie maanden na de in de eerste volzin bedoelde mededeling.
2. Zodra een instelling schriftelijk of elektronisch onder de aandacht van de cliëntenraad, de cliënten en hun vertegenwoordigers heeft gebracht dat hij vrijwillig een cliëntenraad in stand houdt, zijn de volgende bepalingen van overeenkomstige toepassing: – artikelen 3, tweede lid, en 6; – artikelen 14 en 15, voor zover deze artikelen betrekking hebben op bepalingen die van toepassing of van overeenkomstige toepassing zijn op vrijwillig in stand gehouden cliëntenraden.
3. De instelling die vrijwillig een cliëntenraad in stand houdt legt in overleg met de cliëntenraad vast over welke onderwerpen de cliëntenraad medezeggenschap heeft en op welke wijze de medezeggenschap geregeld is.
4. De instelling kan een vrijwillig in stand gehouden cliëntenraad op grond van een belangrijke wijziging van de omstandigheden ontbinden.
5. Artikel 13, tweede tot en met vijfde lid, is van toepassing op een voornemen om een cliëntenraad wegens toepasselijkheid van het eerste of vierde lid te ontbinden.
6. De instelling brengt het besluit tot ontbinding van een vrijwillig in stand gehouden cliëntenraad schriftelijk of elektronisch onder de aandacht van de cliëntenraad, de cliënten en hun vertegenwoordigers.
7. Indien een instelling een cliëntenraad heeft ingesteld hoewel zij daartoe gezien het aantal zorgverleners dat in de regel bij haar werkzaam is niet verplicht is, is het bepaalde in het tweede tot en met zesde lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 5

1. De cliëntenraad regelt zijn werkwijze, met inbegrip van zijn vertegenwoordiging in en buiten rechte, in een huiselijk reglement.
2. De cliëntenraad zorgt voor:
 - a. het regelmatig inventariseren van de wensen en meningen van de betrokken cliënten en hun vertegenwoordigers, en
 - b. het informeren van de betrokken cliënten en hun vertegenwoordigers over zijn werkzaamheden en de resultaten daarvan.
3. De instelling verleent de cliëntenraad hulp bij de uitvoering van het tweede lid.
4. De cliëntenraad betreft bij zijn werkzaamheden de resultaten van inspraak als bedoeld in artikel 2 en informeert de betrokken cliënten en hun vertegenwoordigers hoe hij dit heeft gedaan.

Artikel 6

1. De instelling verstrekt de cliëntenraad tijdig en desgevraagd schriftelijk alle inlichtingen en gegevens die deze voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft. De instelling verstrekt de cliëntenraad voorts ten minste eenmaal per jaar mondeling of schriftelijk algemene gegevens omtrent het beleid dat in het verstreken tijdvak is gevoerd en in het komende jaar zal worden gevoerd.
2. De instelling staat een cliëntenraad het gebruik toe van de voorzieningen waarover zij beschikt en die de cliëntenraad voor de vervulling van zijn werkzaamheden redelijkerwijs nodig heeft.

3. De kosten die redelijkerwijs noodzakelijk zijn voor de vervulling van de werkzaamheden van de cliëntenraad, waaronder de kosten die verband houden met scholing, onafhankelijke ondersteuning en het voorleggen van een geschil of een verzoek aan een commissie van vertrouwenslieden, komen ten laste van de instelling. In afwijking van de vorige zin komen, tenzij anders afgesproken, kosten van juridische bijstand voor het voorleggen van een geschil aan de commissie van vertrouwenslieden niet voor rekening van de instelling.

4. De instelling kan in overeenstemming met een cliëntenraad de kosten die de cliëntenraad in enig jaar zal maken, vaststellen op een bepaald bedrag dat de cliëntenraad naar eigen inzicht kan besteden. Kosten, anders dan de kosten voor het voeren van rechtsgedingen, waardoor het in de eerste volzin bedoelde bedrag zou worden overschreden, komen slechts ten laste van de instelling voor zover zij in het dragen daarvan toestemt.

5. Kosten die een cliëntenraad maakt voor het voeren van rechtsgedingen over de toepassing van deze wet alsmede kosten verbonden aan het indienen van verzoeken als bedoeld in artikel 12 en 14, achtste lid, komen slechts ten laste van de instelling indien deze kosten redelijkerwijs noodzakelijk zijn en de instelling er vooraf van in kennis is gesteld dat dergelijke kosten zullen worden gemaakt.

Artikel 7

1. De instelling stelt de cliëntenraad in de gelegenheid advies uit te brengen over elk door haar voorgenomen besluit inzake:
 - a. een wijziging van de doelstelling of de grondslag van de instelling;
 - b. een fusie of duurzame samenwerking waarbij de instelling is betrokken;
 - c. een overdracht van de zeggenschap over de zorg of een onderdeel daarvan;
 - d. een gehele of gedeeltelijke beëindiging dan wel een belangrijke uitbreiding van de zorgverlening;
 - e. een belangrijke wijziging in de organisatie van de zorgverlening;
 - f. een profielschets voor de benoeming van de leden van het toezichthoudend orgaan en de leden van het bestuur van de instelling;
 - g. de vaststelling van de begroting en de jaarrekening van de instelling;
 - h. het algemene huisvestingsbeleid van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven, alsmede een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling waarin deze cliënten verblijven, en
 - i. de selectie en benoeming van personen die leiding geven aan degenen die zorg verlenen aan cliënten, indien het een instelling betreft die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven.
2. Indien de instelling meerdere cliëntenraden heeft, geldt het eerste lid slechts voor die cliëntenraad of cliëntenraden, die ingevolge de medezeggenschapsregeling bevoegd zijn advies over het desbetreffende onderwerp uit te brengen.
3. Het advies wordt op een zodanig tijdstip gevraagd dat de cliëntenraad redelijkerwijs genoeg tijd heeft zich een goed oordeel ter zake te vormen en dat het advies van wezenlijke invloed kan zijn op het te nemen besluit.
4. De cliëntenraad brengt zijn met redenen omkleed advies over een voorgenomen besluit uit binnen een redelijke termijn.
5. De instelling neemt geen van een schriftelijk door de cliëntenraad uitgebracht advies afwijkend besluit dan nadat daarover, voor zover dat redelijkerwijze mogelijk is, ten minste eenmaal met de cliëntenraad overleg is gepleegd.
6. De instelling doet van een besluit inzake een onderwerp waarover de cliëntenraad schriftelijk advies heeft uitgebracht, schriftelijk, en voor zover zij van het advies afwijkt onder opgave van redenen, mededeling aan de cliëntenraad.

Artikel 8

1. De instelling behoeft de instemming van de cliëntenraad voor elk door haar voorgenomen besluit inzake:
 - a. de medezeggenschapsregeling, de regeling, bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg, alsmede andere voor cliënten geldende regelingen;
 - b. een profielschets voor het benoemen van personen als bedoeld in artikel 15 van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg;
 - c. de procedure voor het opstellen en bespreken van zorgplannen;
 - d. het algemene beleid ter zake van kwaliteit, veiligheid en hygiëne;
 - e. het algemene beleid ter zake van de toelating van cliënten tot de zorgverlening en beëindiging daarvan;
 - f. het algemene beleid ter zake van voedingsaangelegenheden, geestelijke verzorging, recreatiemogelijkheden of ontspanningsactiviteiten en maatschappelijke bijstand, indien het een instelling betreft waarin cliënten gedurende het etmaal kunnen verblijven;
 - g. een sociaal plan voor cliënten in geval van een ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven;
 - h. de inrichting van voor de zorgverlening bestemde ruimtes bij ingrijpende verbouwing, nieuwbouw of verhuizing van een instelling die erop is ingericht cliënten langdurig te laten verblijven, en
 - i. de selectie en benoeming van personen die de cliëntenraad de onafhankelijke ondersteuning, bedoeld in artikel 6, derde lid, zullen verlenen.
2. Indien de instelling meerdere cliëntenraden heeft, geldt het eerste lid slechts voor die cliëntenraad of cliëntenraden, die ingevolge de medezeggenschapsregeling bevoegd zijn om met het desbetreffende voorgenomen besluit in te stemmen.
3. De instelling legt het te nemen besluit schriftelijk aan de cliëntenraad voor op een zodanig tijdstip dat de cliëntenraad redelijkerwijs genoeg tijd heeft zich een goed oordeel ter zake te vormen.
4. De cliëntenraad onthoudt zijn instemming niet dan nadat daarover, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, ten minste eenmaal met de instelling overleg is gepleegd. De cliëntenraad deelt zijn beslissing zo spoedig mogelijk schriftelijk, in geval van het onthouden van de instemming met redenen omkleed, aan de instelling mee.
5. Zo spoedig mogelijk na het ontvangen van de beslissing van de cliëntenraad geeft de instelling daar een reactie op.
6. Indien de instelling voor het voorgenomen besluit geen instemming van de cliëntenraad heeft verkregen, kan zij de commissie van vertrouwenslieden toestemming vragen om het besluit te nemen. De commissie geeft slechts toestemming indien:
 - a. de beslissing van de cliëntenraad om geen instemming te geven onredelijk is, of
 - b. het voorgenomen besluit van de instelling gevergfd wordt om zwaarwegende redenen.
7. Een besluit als bedoeld in het eerste lid, genomen zonder de instemming van de cliëntenraad of de toestemming van de commissie van vertrouwenslieden is nietig indien de cliëntenraad tegenover de instelling schriftelijk een beroep op de nietigheid heeft gedaan. De cliëntenraad kan slechts een beroep op de nietigheid doen binnen een maand nadat de instelling hem haar besluit heeft medegedeeld dan wel, bij gebreke van deze mededeling, de cliëntenraad is gebleken dat de instelling uitvoering of toepassing geeft aan haar besluit.
8. Indien de medezeggenschapsregeling wordt vastgesteld of gewijzigd en er geen cliëntenraad is ingesteld of functioneert, behoeft de instelling voor het besluit tot vaststelling of wijziging van de medezeggenschapsregeling de instemming van een representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers dan wel van een representatief te achten organisatie van cliënten. De betrokken delegatie of organisatie wordt in dat geval voor de toepassing van het derde tot en met zevende lid, en artikel 14, eerste, derde, vierde, achtste en tiende lid, aangemerkt als cliëntenraad, voor zover het besluiten betreft omtrent de medezeggenschapsregeling.

Artikel 9

1. De cliëntenraad is bevoegd de instelling ongevraagd te adviseren over onderwerpen die voor de cliënten van belang zijn.
2. De instelling besluit zo spoedig mogelijk of zij een ongevraagd advies zal volgen. Indien zij voornemens is een van een schriftelijk advies afwijkend besluit te nemen, overlegt zij daarover, voor zover dat redelijkerwijze mogelijk is, ten minste eenmaal met de cliëntenraad.
3. De instelling doet van een besluit inzake een onderwerp waarover de cliëntenraad schriftelijk advies heeft uitgebracht, schriftelijk, en voor zover zij van het advies afwijkt en de cliëntenraad daar niet mee heeft ingestemd, onder opgave van redenen, mededeling aan de cliëntenraad.
4. Indien de instelling zonder dat de cliëntenraad daarmee heeft ingestemd heeft besloten om een ongevraagd schriftelijk advies over een onderwerp als bedoeld in artikel 8, eerste lid, niet of niet geheel uit te voeren, kan:
 - a. de cliëntenraad de commissie van vertrouwenslieden verzoeken uit te spreken dat het advies toch dient te worden uitgevoerd, of
 - b. de instelling de commissie van vertrouwenslieden verzoeken om het door de instelling genomen besluit te bevestigen.
5. De commissie weigert het verzoek, bedoeld in het vierde lid, onderdeel a, dan wel willigt het verzoek, bedoeld in het vierde lid, onderdeel b, in, indien de weigering van de instelling om het advies geheel te volgen redelijk is. Tenzij de commissie van mening is dat het advies in het geheel niet gevolgd hoeft te worden, bepaalt zij tevens welk deel van het advies uitgevoerd dient te worden en wanneer daarmee een aanvang moet zijn gemaakt.

Artikel 10

Een instelling legt in haar statuten of, indien zij geen rechtspersoon is, anderszins schriftelijk vast dat de cliëntenraad in de gelegenheid wordt gesteld om een bindende voordracht te doen voor de benoeming van ten minste één lid van het toezichthoudende orgaan van de instelling.

Artikel 11

1. Het toezichthoudende orgaan van de instelling en de cliëntenraad overleggen ten minste één keer per jaar.
2. Het toezichthoudende orgaan informeert de cliëntenraad ten minste één keer per jaar over hetgeen zij heeft gedaan met de inbreng van de cliëntenraad in het overleg of de overleggen, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 12

1. De cliëntenraad van een instelling die een rechtspersoon is als bedoeld in artikel 3 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, kan een verzoek in het kader van het recht van enquête, bedoeld in afdeling 2 van titel 8 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, indienen bij de ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam.
2. De artikelen 345 en 348 tot en met 359 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn van overeenkomstige toepassing.
3. De cliëntenraad die een verzoek als bedoeld in het eerste lid heeft gedaan, kan niet worden veroordeeld in de proceskosten voor de behandeling van dat verzoek.

Artikel 13

1. Behalve in het geval, bedoeld in artikel 4, eerste of vierde lid, kan de instelling een cliëntenraad slechts ontbinden indien deze structureel tekortschiet in de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de cliënten wier belangen hij dient te behartigen.
2. Het voornemen om een cliëntenraad te ontbinden behoeft de instemming van die cliëntenraad.
3. De instelling legt het voornemen om de cliëntenraad te ontbinden schriftelijk onder vermelding van de redenen daarvoor aan de cliëntenraad voor op een zodanig tijdstip dat deze raad redelijkerwijs genoeg tijd heeft om zich een goed oordeel ter zake te vormen.

4. Artikel 8, vierde en vijfde lid, zijn van toepassing op een schriftelijk verzoek tot ontbinding van de cliëntenraad.

5. Indien de cliëntenraad zijn instemming aan het voornemen tot ontbinding onthoudt dan wel zich niet houdt aan de verplichting, bedoeld in artikel 8, vierde lid, kan de commissie van vertrouwenslieden op verzoek van de instelling toestemming tot ontbinding van de cliëntenraad verlenen.

6. Indien een representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers van mening is dat de cliëntenraad ontbonden dient te worden en de instelling en de cliëntenraad weigeren daaraan hun medewerking te verlenen, kan de commissie van vertrouwenslieden op verzoek van deze delegatie uitspreken dat de instelling de cliëntenraad dient te ontbinden.

7. De commissie van vertrouwenslieden geeft de toestemming, bedoeld in het vijfde en zesde lid, slechts indien sprake is van de situatie, bedoeld in het eerste lid, en er redelijkerwijs geen andere oplossing is dan ontbinding van de cliëntenraad.

HOOFDSTUK IV COMMISSIE VAN VERTROUWENSLIEDEN EN TOEZICHT

Artikel 14

1. De instelling, bedoeld in artikel 3, eerste lid, stelt in overeenstemming met de cliëntenraad of cliëntenraden een uit drie leden bestaande commissie van vertrouwenslieden in, waarvan een lid door haar wordt aangewezen, een lid door de cliëntenraad of cliëntenraden wordt aangewezen en een lid door de beide andere leden wordt aangewezen, of wijst een door een of meer cliëntenorganisaties en een of meer organisaties van instellingen ingestelde commissie van vertrouwenslieden aan.

2. De commissie van vertrouwenslieden heeft tot taak te bemiddelen en zo nodig een uitspraak te doen.

3. Organisaties als bedoeld in het eerste lid die een commissie van vertrouwenslieden hebben ingesteld, waarborgen dat:

- a. een instelling of een cliëntenraad aan de commissie een geschil kan voorleggen over de uitvoering van de artikelen 3, tweede tot en met negende lid, 4, tweede, derde en vierde lid, 5, tweede tot en met vierde lid, 6, 7, 8, eerste tot en met vijfde, en achtste lid, 9, tweede en derde lid, en 13, eerste tot en met vierde lid, alsmede over de uitvoering van de medezeggenschapsregeling;
- b. een instelling aan de commissie kan verzoeken een beslissing te nemen als bedoeld in artikel 8, zesde lid, 9, vierde lid, of 13, vijfde lid;
- c. een cliëntenraad aan de commissie kan verzoeken een beslissing te nemen als bedoeld in artikel 9, vierde lid;
- d. een representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers aan de commissie kan verzoeken een beslissing te nemen als bedoeld in artikel 13, zesde lid, en
- e. een voor een locatie representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers aan de commissie een geschil kan voorleggen over de uitvoering van artikel 3, vierde lid.

4. Van een uitspraak of een beslissing van de commissie van vertrouwenslieden kan in beroep worden gekomen bij de ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam.

5. Het beroep wordt ingeleid door indiening van een verzoek binnen drie maanden nadat de verzoekende partij van de in het vierde lid bedoelde uitspraak of beslissing op de hoogte is gesteld. De wederpartij wordt van het beroep in kennis gesteld.

6. De ondernemingskamer behandelt het verzoek met de meeste spoed.

7. Tegen een uitspraak van de ondernemingskamer kan geen beroep in cassatie worden ingesteld.

8. Nadat de termijn, bedoeld in het vijfde lid, ongebruikt verlopen is, kan de cliëntenraad of de representatief te achten delegatie van cliënten of hun vertegenwoordigers de ondernemingskamer schriftelijk verzoeken de instelling te bevelen een uitspraak van de commissie van vertrouwenslieden na te leven. Een verzoeker die niet vooraf schriftelijk aan de instelling heeft verzocht te handelen overeenkomstig hetgeen in het verzoekschrift is verzocht en deze daarbij niet een redelijke termijn heeft gegeven om aan dat verzoek te voldoen, wordt niet-ontvankelijk verklaard.

9. De ondernemingskamer kan in haar beslissing aan de instelling de verplichting opleggen bepaalde handelingen te verrichten of na te laten.

10. In rechtsgedingen als bedoeld in het vierde of achtste lid kan de cliëntenraad niet in de proceskosten worden veroordeeld.

11. De kosten voor het voorleggen van een verzoek als bedoeld in het derde lid, onderdelen d en e, komen voor rekening van de instelling, met uitzondering van de kosten van juridische bijstand indien onderdeel d van toepassing is. In rechtsgedingen als bedoeld in het achtste lid, kan de delegatie, bedoeld in het derde lid, onderdeel d of e, niet in de proceskosten worden veroordeeld.

Artikel 15

1. De ambtenaren van het Staatstoezicht op de volksgezondheid zijn belast met het toezicht op de naleving van de artikelen 2, 3, eerste lid, 4, eerste lid, 10 en 14, eerste lid. Zij rapporteren daarover aan Onze Minister.

2. Onze Minister is bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van het bepaalde in de artikelen, genoemd in het eerste lid.

3. De in het eerste lid bedoelde ambtenaren zijn bevoegd tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van de bij artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht gestelde verplichting.

HOOFDSTUK V WIJZIGINGEN IN ANDERE WETTEN

Artikel 16

De artikelen 4.2.4 tot en met 4.2.12 van de Jeugdwet worden vervangen door:

Artikel 4.2.4

1. De Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 is van overeenkomstige toepassing op jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen.

2. De ingevolge het eerste lid in te stellen cliëntenraden dienen zowel de belangen van de jeugdigen als die van hun ouders te behartigen.

3. Het eerste lid geldt niet voor een gecertificeerde instelling die tevens een door Onze Minister van Veiligheid en Justitie aanvaarde rechtspersoon is als bedoeld in de artikelen 256, eerste lid, en 302, tweede lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek.

Artikel 4.2.5

1. De pleegzorgaanbieder stelt een pleegouderraad in, die binnen het kader van zijn doelstelling de gemeenschappelijke belangen van de pleegouders behartigt. Een pleegzorgaanbieder kan deze verplichting ook nakomen door instelling van een pleegouderraad die voor meer dan één door hem in stand gehouden zorgeenheid werkzaam is.

2. De artikelen 1 en 3 tot en met 15 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat voor «cliëntenraad» wordt gelezen «pleegouderraad».

Artikel 17

Indien de Wet van 13 juli 2016 tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Algemene wet bestuursrecht in verband met vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht (Stb. 2016, 288) in werking treedt voor verzoekprocedures, wordt in artikel 14, achtste lid, tweede zin, van deze wet «het verzoekschrift» vervangen door: de procesinleiding.

Artikel 18

Artikel 2b, tweede lid, van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten komt als volgt te luiden: 2. Voordat de zorgaanbieder een Wzd-arts aanwijst, vraagt de zorgaanbieder hierover advies aan de cliëntenraad, bedoeld in artikel 3 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018. De artikelen 7, vijfde en zesde lid, en 6, eerste lid, eerste volzin, van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 zijn van toepassing.

Artikel 19

Indien het bij koninklijke boodschap van 30 juni 2009 ingediende voorstel van wet houdende Regels ten aanzien van zorg en dwang voor personen met een psychogeriatrische aandoening of een verstandelijke handicap (Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten; Kamerstukken II 2008/09, 31 996, nrs. 1–3 e.v.) tot wet is of wordt verheven en artikel 2b van die wet later in werking treedt dan, onderscheidenlijk op dezelfde datum in werking treden als deze wet, wordt artikel 2b, tweede lid, van die wet vervangen door:

2. Voordat de zorgaanbieder een Wzd-arts aanwijst, vraagt de zorgaanbieder hierover advies aan de cliëntenraad, bedoeld in artikel 3 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018. De artikelen 7, vijfde en zesde lid, en 6, eerste lid, eerste volzin, van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 zijn van toepassing.

Artikel 20

De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2:2, derde lid, komt als volgt te luiden: 2. Voordat de zorgaanbieder het beleidsplan vaststelt, vraagt de zorgaanbieder hierover advies aan de cliëntenraad, bedoeld in artikel 3 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018. De artikelen 7, vijfde en zesde lid, en 6, eerste lid, eerste volzin, van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 zijn van toepassing.

B

Artikel 2:3, eerste lid, komt als volgt te luiden: 1. Voordat de zorgaanbieder de geneesheer-directeur aanwijst, vraagt de zorgaanbieder hierover advies aan de cliëntenraad, bedoeld in artikel 3 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018. De artikelen 7, vijfde en zesde lid, en 6, eerste lid, eerste volzin, van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 zijn van toepassing.

Artikel 21

Indien het bij koninklijke boodschap van 4 juni 2010 ingediende voorstel van wet houdende Regels voor het kunnen verlenen van verplichte zorg aan een persoon met een psychische stoornis (Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg; Kamerstukken II 2009/10, 32 399, nrs. 1–3 e.v.) tot wet is of wordt verheven en de artikelen 2:2 en 2:3 van die wet later in werking treden dan, onderscheidenlijk op dezelfde datum in werking treden als deze wet, worden de artikelen 2:2 en 2:3 van die wet als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2:2, derde lid, komt als volgt te luiden: 2. Voordat de zorgaanbieder het beleidsplan vaststelt, vraagt de zorgaanbieder hierover advies aan de cliëntenraad, bedoeld in artikel 3 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018. De artikelen 7, vijfde en zesde lid, en 6, eerste lid, eerste volzin, van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 zijn van toepassing.

B

Artikel 2:3, eerste lid, komt als volgt te luiden: 1. Voordat de zorgaanbieder de geneesheer-directeur aanwijst, vraagt de zorgaanbieder hierover advies aan de cliëntenraad, bedoeld in artikel 3 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018. De artikelen 7, vijfde en zesde lid, en 6, eerste lid, eerste volzin, van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 zijn van toepassing.

Artikel 22

Artikel 5, eerste lid, onderdeel d, van de Wet toetreding zorgaanbieders komt als volgt te luiden: d. de bij artikel 3, eerste lid, van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 gestelde eis.

Artikel 23

Indien het bij koninklijke boodschap van 4 september 2017 ingediende voorstel van wet houdende Regels in verband met de uitbreiding van het toezicht op nieuwe zorgaanbieders (Wet toetreding zorgaanbieders; Kamerstukken II 2016/17, 34 767, nrs. 1–3 e.v.) tot wet is of wordt verheven en artikel 5, eerste lid, onderdeel d, van die wet later in werking treedt dan, onderscheidenlijk op dezelfde datum in werking treedt als deze wet, komt artikel 5, eerste lid, onderdeel d, van die wet als volgt te luiden: d. de bij artikel 3, eerste lid, van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 gestelde eis.

HOOFDSTUK VI OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 24

De Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen wordt ingetrokken.

Artikel 25

1. De voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet aangevangen procedures inzake de naleving van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen zoals die wet luidde tot het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, worden afgewikkeld overeenkomstig artikel 10 van die wet.
2. Een instelling die betrokken is bij een procedure als bedoeld in het eerste lid en op grond van deze wet niet verplicht is tot het instellen of aanwijzen van een commissie van vertrouwenslieden, houdt een op grond van artikel 10 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen ingestelde commissie of aanwijzing in stand zolang dat nodig is voor de toepassing van het eerste lid.
3. Een cliëntenraad die op grond van artikel 2 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen is ingesteld voor of op de dag, voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet, wordt aangemerkt als een cliëntenraad die is ingesteld op grond van artikel 3, eerste lid.
4. Een instelling als bedoeld in artikel 3, eerste lid, of artikel 4, tweede lid, die op grond van artikel 2 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen reeds een medezeggenschapsregeling heeft vastgesteld, stelt binnen zes maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet een medezeggenschapsregeling vast die voldoet aan de in deze wet gestelde eisen. Tot het tijdstip waarop een zodanige regeling is vastgesteld, doch ten hoogste totdat de in de eerste volzin bedoelde zes maanden zijn verstreken, wordt een regeling die is vastgesteld op grond van artikel 2 van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen aangemerkt als een medezeggenschapsregeling die voldoet aan de eisen van artikel 3.

Artikel 26

1. De voor het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet aangevangen procedures inzake de naleving van de Jeugdwet zoals die wet luidde tot het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 16 van deze wet, worden afgewikkeld overeenkomstig artikel 4.2.11 van die wet zoals die wet luidde tot het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 16 van deze wet.
2. Een jeugdhulpaanbieder, gecertificeerde instelling of pleegzorgaanbieder die betrokken is bij een procedure als bedoeld in het eerste lid en op grond van de Jeugdwet zoals deze luidt na inwerkingtreding van artikel 16 van deze wet niet verplicht is tot het instellen of aanwijzen van een commissie van vertrouwenslieden, houdt een op grond van artikel 4.2.11 of de artikelen 4.2.12 juncto 4.2.11 van de Jeugdwet, zoals deze artikelen luiden voor de inwerkingtreding van artikel 16 van deze wet, ingestelde commissie of aanwijzing in stand zolang dat nodig is voor de toepassing van het eerste lid.
3. Een cliënten- of pleegouderraad die op grond van paragraaf 4.2.b van de Jeugdwet is ingesteld voor of op de dag, voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van artikel 16 van deze wet, wordt aangemerkt als een cliënten - respectievelijk pleegouderraad die is ingesteld op grond van artikel 4.2.4 respectievelijk 4.2.5 van de Jeugdwet.
4. Een jeugdhulpaanbieder, gecertificeerde instelling of pleegzorgaanbieder die voor de inwerkingtreding van artikel 16 van deze wet reeds een medezeggenschapsregeling heeft vastgesteld, stelt binnen zes maanden na het tijdstip van inwerkingtreding van dat artikel een medezeggenschapsregeling vast die voldoet aan de krachtens de artikelen 4.2.4 of 4.2.5 van de Jeugdwet gestelde eisen. Tot het tijdstip waarop een zodanige regeling is vastgesteld, doch ten hoogste totdat de in de eerste volzin bedoelde zes maanden zijn verstreken, wordt een regeling die is vastgesteld voor de inwerkingtreding van artikel 16 van deze wet aangemerkt als een medezeggenschapsregeling die voldoet aan de krachtens de artikelen 4.2.4 of 4.2.5 van de Jeugdwet gestelde eisen.

Artikel 27

Onze Minister voor Medische Zorg zendt binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van deze wet aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk.

Artikel 28

De artikelen van deze wet treden in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Artikel 29

Deze wet wordt aangehaald als: Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren die zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te 's-Gravenhage, 22 mei 2019
Willem-Alexander

De Minister voor Medische Zorg,
B.J. Bruins

De Minister voor Rechtsbescherming,
S. Dekker

Uitgegeven de veertiende juni 2019
De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

Colofon

Dit is een uitgave van het LSR - landelijk steunpunt (mede)zeggenschap

Kanaalweg 17c gebouw B2 | 3526 KL Utrecht
Postbus 8224 | 3503 RE Utrecht
T 030-293 76 64
www.hetlsr.nl | info@hetlsr.nl
www.twitter.com/hetlsr

Helpdesk
T 030-299 00 04
helpdesk@hetlsr.nl

De basis van deze brochure is gemaakt door LOC en aangepast door het LSR.

juni 2019

